

Kwaliteitswintertarwerassen

EH 0209

Door: ing.H.W.G.Floot

Inleiding

Wintertarwe is één van de belangrijkste gewassen voor de Noordelijke kleigrond. Met name in het Oldambt is wintertarwe de belangrijkste peiler voor het bedrijf. De opbrengst van de rassen is, naast enkele andere factoren als wintervastheid, ziekteresistentie en stevigheid, erg belangrijk. Rassenonderzoek is dan ook van groot belang. Daarom is naast het onderzoek dat wordt uitgevoerd in opdracht van het PPO voor de samenstelling van de rassenlijst, door de SPNA samen met Robertus en Agrifirm een rassenvergelijking opgezet met naast Nederlandse rassen, enkele buitenlandse rassen. Dit om inzicht te krijgen in de mogelijkheden van deze rassen onder onze omstandigheden.

Algemene proefveldgegevens

zaaidatum	30 oktober 2001
voorvrucht	suikerbieten
grondanalyse	pH-KCl 7.6; CaCO ₃ 1.7; org. stof 3.9; lutum 42; afslib. 58-67%; Pw-getal 37; K-getal 26; K-HCl 31
N-min 0-100 cm	15 jan 22 kg N
bemesting	18 maart 128 kg/ha N 11 april 75 kg/ha P ₂ O ₅ 14 mei 50 kg/ha N 30 mei 27 kg/ha N
groeiregulatie	24 april 1 l/ha CCC 7 mei 1 l/ha CCC
onkruidbestrijding	14 jan. 4,5 l/ha isoproturon 24 april 1 l/ha mcpp 7 mei 0,5 l/ha Starane
ziektenbestrijding	7 mei 1 l/ha Opus Team 4 juni 1 l/ha Allegro 18 juni 0,5 l/ha carbendazim + 0,5 l/ha dimethoat + 0,125 designer
oogstdatum	16 augustus

Aanleg en uitvoering

Op 30 oktober zijn de rassen onder goede omstandigheden gezaaid. Hierbij is uitgegaan van 400 zaden/m². Na het zaaien is ingewerkt met de rotorkoepel.
Er ontwikkelde zich een goed gewas met nauwelijks legering.

Resultaten

Voor de Ebelsheerd zijn in tabel 1 de waarnemingen en de zaadopbrengst in kg/ha en in relatieve cijfers vermeld.

De opbrengst was goed en varieerde tussen de rassen van 9,9 tot 11,3 ton/ha met een gemiddelde van 10,6 ton/ha.

Er kwam geen legering voor.

In tabel 2 zijn over de laatste drie jaar de relatieve opbrengsten vermeld van de Ebelsheerd en de Kollumerwaard en het meerjarig gemiddelde voor de Noordelijke klei (voor zover op de

rassenlijst of in Nederland in onderzoek).

Om enig inzicht in de eigenschappen van de geteelde rassen te verkrijgen, zijn in tabel 3 gegevens aangaande stevigheid en ziektegevoeligheid vermeld.

Tabel 1: Stand, ontwikkeling, vroegheid aar, fusarium, groenblad, lengte, zaadopbrengst in kg/ha en relatief, valgetal, hl gewicht, eiwit en dkg in 2002 op de Ebelsheerd

ras	stand	ontw	vroegh	fusar	groen	lengte	kg/ha	rel	valge	hl	eiwit	dkg
Bobino	8	9	10	7.7	8	79	10147	95	88	71.5	13.6	46.5
Brigadier	8.3	8	4.7	7.7	8	76	11043	104	220	74.3	12.3	52.2
Bristol	8	6.3	7	8.7	9	75	10353	97	253	85.1	13.4	49.1
Chatelet	8	8.7	9	7.7	7.3	80	11267	106	261	70.4	12.2	52.1
Claire	8	7	5	7.7	9	80	11016	104	236	73.0	12.8	45.9
Drifter	8	8.7	6	6.7	7.3	91	10550	99	271	73.8	13.3	51.3
Excellenz*	8	7	5.7	6.3	7.3	79	10653	100	238	73.9	13.1	44.9
Farandole	8	9	9	8	7	77	11348	107	176	70.2	14.1	52.9
Florida	7	7	5.7	7	8.7	93	10339	97	248	74.3	13.0	48.4
Folio	8.3	8.7	6.7	7.3	8	84	10864	102	214	72.7	13.4	47.1
Ilias*	8	7.0	4.7	7.7	8.3	91	10543	99	288	76.6	13.3	52.5
Kampa	7	6.3	3.7	8.7	9	80	9902	93	249	76.6	13.0	51.8
Limes*	8.3	8.7	7	7	7.7	85	10408	98	201	73.3	13.7	54.3
Napier	8	8.3	5	7	8	74	10917	103	151	72.9	12.7	52.7
Residence	7.7	6.7	7.3	7	8	89	10241	96	213	75.5	12.9	45.8
Savannah	7.7	7	5.3	7.3	8	78	10719	101	248	73.8	12.1	52.1
Scorpio	8.3	6	4	6.7	7.7	79	10551	99	292	72.7	12.5	48.3
Tataros*	7	7.7	6	6.7	8	95	11114	105	271	77.2	12.6	51.0
Tulsa*	7.7	7.7	4.3	8	8.7	74	10373	98	290	75.3	12.7	41.2
Virtuose	8.3	8	8.7	8	7.7	75	11021	104	226	72.0	13.8	49.4
Vivant	8	6.7	5.3	6.7	8	82	10065	95	285	72.0	12.7	50.0
Warlock	8.3	6	4	7.3	8	82	10534	99	242	72.1	12.6	51.7
Winnetoe	7.7	6.7	6.3	6.7	9	91	10422	98	273	74.0	13.4	49.7
lsd	0.6	0.8	1.1	0.9	0.8	4	373	-	38	1.6	0.4	3.3
proefgemiddelde	100%= 10626 kg/ha											

*) voorheen resp. PBIS 98/93; Ceb9802; Ceb981; HL 21502-94; LW91W89-11;

Bespreking resultaten Ebelsheerd

Bij de uitzaai wordt rekening gehouden met het dkg van het zaaizaad, zodat voor ieder ras ongeveer het zelfde aantal korrels ca 400 per m² wordt uitgezaaid.

Bij de ontwikkeling van het gewas wordt vooral gelet op de bladmassa. Er zijn vlot en traag ontwikkelende rassen. Bij het in de aar komen op 5 juni was Bobino duidelijk het vroegst.

De opbrengst was goed. Tussen de rassen komen significante verschillen voor als het verschil in opbrengst groter is dan 373 kg.

Het duizendkorrelgewicht (dkg) is bij de meeste rassen goed. Tussen de rassen komen significante verschillen voor. De gewichten lopen uiteen van 41 tot 54.

Het eiwitgehalte was goed gemiddeld 13%.

Het valgetal was sterk wisselend. De schotnorm van >220 werd door de meeste rassen bereikt, alleen Bobino met 88 viel erg laag uit en de rassen Napier en Farandole waren ook vrij laag.

Enkele vooral buitenlandse rassen kunnen gevoelig zijn voor bepaalde ziekten, zoals Brigadier voor gele roest en bladseptoria; Florida voor meeldauw. Indien men alert is op deze ziekten is het ras meestal goed te telen.

Tabel 2: Zaadopbrengst in relatieve getallen over de jaren 1999 t/m 2002 op de Ebelsheerd en Kollumerwaard en meerjarig gemiddelde voor de Noordelijke klei met ziektebestrijding van de rassenlijstrassen of hiervoor in beproeving.

ras	Ebelsheerd				Kollumerwaard			Noord.klei 1997/02
	1999	2000	2001	2002	2000	2001	2002	
Brigadier	109	104	102	104	-	-	-	-
Bristol	-	-	98	97	-	111	115	101
Claire	-	105	109	104	-	98	102	-
Drifter	-	107	103	99	112	111	101	104
Farandole	102	103	108	107	89	100	-	102
Florida	102	92	100	97	-	-	-	-
Kampa	-	-	-	102	104	96	106	96
Napier	-	106	102	103	97	96	91	104
Residence	-	-	96	96	91	98	93	100
Savannah	107	106	96	101	-	105	-	-
Skater	-	-	102	-	-	-	107	102
Tataros	-	-	110	105	-	-	79	106
Tremie	94	-	-	-	86	103	105	-
Virtuose	100	100	107	104	-	82	91	102
Vivant	-	-	98	95	107	100	101	98
Chatelet	-	-	86	106	-	105	111	-
Folio	-	-	102	102	-	-	-	-
Limes	-	-	-	98	-	-	98	102
Ilias	-	-	-	99	-	-	111	98
Tulsa	-	-	-	98	-	-	99	100
Excellenz	-	-	-	100	-	-	-	103
100%=	9182	10851	10482	10626	10468	11636	8792	10800

Tabel 3: Ziekteresistentie bij wintertarwe *)

	stro stevigh	vroeg heid	gele roest	bruine roest	meel- dauw	blad- sept.	fusarium -
Brigadier *	7	5,5	3	8	6	4	6
Bristol	8,5	6,5	8,5	8,5	8,5	7	7
Drifter	7,5	7,5	7,5	6	7	5,5	6,5
Farandole	7,5	8,5	8	8,5	7,5	6	5
Flair *	6	4	6	5	6	6	5
Florida *	7	6	-	5	2	6	6
Kampa	8	5,5	8,5	7	8	7	8,5
Residence	6	7,5	9	7	7,5	6,5	7
Tremie *	7	7	6	7	6	5	4
Virtuose	8	8,5	8	8,5	7,5	6	6
Vivant	8	6	7,5	7	6,5	6	5
Tataros	8	7,5	9	8	7,5	6	6,5
Skater	8	7	8	6	7,5	6	6,5
Limes	8	7	8,5	8	7,5	6	6,5
Ilias	8	6,5	9	7,5	7,5	6,5	8
Tulsa	8,5	6	9	8,5	8,5	7	7
Excellenz	8,5	7	9	8,5	8	6	6

* buitenlandse gegevens